

קריאת ירי

אם אתה עוקב אחרי המכתבים המתפרסמים במדור מכתבים, קרוב לוודאי שהשם הייטק נקר מוכר לך. נקר, תושב בתיים, שם לו למטרה לשפר ולתקן את העברית בה נכתב העולם הזה. כיוון שמכתביו ותיקוניו מעידים על ידיעה מעמיקה וכיוון שיש בהם להקנות ידע בעברית לא רק לכותבים אלא גם לקוראים, מקבלות הערותיו תשומת לב מירבית.

הפעם, כיוון שהתייחס למובאה מתוך מדור זה, אני נותן את רשות התיקון כאן לחיים נקר עצמו:

"אני מבקש לתקן ביטוי שמצאתי בדבר המערכת שאתה כותב. הביטוי הזה כל כך טבעי, שאני בטוח שתחשוב שאני חומד לי לצון בתיקוני וכמעט, אולי, שלא תאמין לדברי. במאמר המערכת האחרון כתבת על העיטורים ובין השאר, כמעט לקראת סיום המאמר, כתבת שם: הייתה זו הוכחה נוספת, מה יכולה לעשות בכנסת אפילו טיעו של איש אחד. היא אולי אינה יכולה להעביר הצעת חוק משלה, אבל...

"קודם כל זו הייתה הוכחה נוספת ולא הייתה זו. זה הסדר בעברית. אך לא זה העיקר. העיקר הוא להעביר הצעת חוק משלה... בביטוי זה מתכוונים חברי הכנסת לומר שההצעה תתקבל, תזכה ברוב, תובא לקריאה, תובא לעיון, יצביעו עליה וייתכן שאף יאשרו. לזה מתכוונים חברי הכנסת ולזה התכוונת אתה. אבל אינכם הוסיסם שמה שמביע הביטוי להעביר חוק בעברית, הוא בדיוק הדבר ההפוך ממה שאתם רוצים להביע. אחת המשמעותות של הפועל עבר בעברית היא לסלק, לבטל, להשמיד, להסיר, למחות, למחוק. להעביר את רעת המן האנגלי" (אסתר, ח, ג) אין פירושו לקבל את הדעה, לאשרה, לתת לה תוקף, אלא בדיוק ההיפך: לבטל את רעת המן, להסירה.

"מי רצה להעביר את הצעת החוק באדר-עופר בכנסת? הסיעות הקטנות! הן רצו לבטלה, לסלקה, התנגדו לה, לא רצו שתתקבל. הסיעות הקטנות הגיבורות עשו כל מאמץ במסגרת תקנון הכנסת כדי להעביר את הצעת החוק באדר-עופר!

"בקיצור: נהפכו היוצרות, המשמעים השתנו והתחלפו וחברי הכנסת אינם יודעים לצד מי הם. בעברית אין מקום לביטוי כזה כי משמעו בעברית בדיוק הפוך ממה שאתם מתכוונים אליו. אם ניקח לדוגמה את הצעת החוק באדר-עופר, הרי בעברית טובה יהיו העמדות אלה: המערך וגח"ל רוצים לבצע את החוק, לאשר את החוק, הם רוצים הכל חוץ מלהעביר את החוק חס ושלום. אבל הסיעות הקטנות ודאי וודאי שרוצות להעביר את הצעת החוק: לבטלה, לסלקה ולא לאשרה."

עד כאן קטעים ממכתבו של נקר. שעוד מוסיף ומביא ראיות רבות כדי להוכיח שלהעביר חוק אין פירושו להעבירו מהכוח אל הפועל כמו שעוברים גשר, בהתאם למשמעות שקיבל הביטוי בעברית המדוברת, המקובלת גם בסיגנון העולם הזה. מכל מלמדנו השכלנו ונשתדל להעביר את הלהעביר מהעולם הזה.

לקראת חיי נצח

"מה זה עתונים?" שאל פעם דוד בן-גוריון, ובעצמו השיב תשובה מאוד בלתי מחמיאה לעוסקים בעתונות, "היום קוראים - מחר שוכחים!" מארעיות, הזמניות, החיים הקצרים של המדיום שעוסקים בו עתונאים, לעומת חיי הנצח של הספרות למשל, עלולים בהחלט לגרום לתיסכול. לאחרונה נראה שהעולם הזה לפחות ניצל מגורל מרממות זה, של סכנת שיכחה וצלילה אל תהומות הנשיה. גם אחרי שהעולם הזה יחלוף מן הער לם הזה - דבר שלא יקרה בדורות הקרובים, כך אנו מקווים - יישאר שמו הרוש על דפי ההיסטוריה בהרס הספרות.

התודה על כך מגיעה כמובן לפרק-ליט התל-אביבי צבי לידסקי, שבין שאר עיסוקיו הרבים מצא סנאי להת-מסר גם ליצירה ספרותית, הוציא ל-אחרונה לאור את רומן הבתולים הי-בלשי שלו הנושא את השם הפקד. בין דפיו של רומן זה, המבוסס על מציי-אות שהיתה קיימת בשנות ה-60' בתל-אביב, יש תפקיד חשוב גם לשבועון המסויים, שבניגוד לשמות הבדויים של שאר גיבורי העלילה, נושא הפעם את שמו האוטנטי. הנה קטע לדוגמה:

פרקליט לידסקי

בעל מוצלח בזכות, העולם הזה

מר הופמן קרא עתונים. כל יום הק-דיש חי שעה לקריאת עתונים. מטעלע היה גם בהעולם הזה, חביב היה עליו השבועון למרות שלא גילה זאת בר-בים.

כאשר הגיע למדורה של, רחל הי-מרחלת נעצר בתדהמה. הכותרת הי-תה: "הפקד פוקד שוב", ומתחתיה נאמר: "האם נכון הדבר שקצין מש-טרה בדרגת פקד, הנשוי לאשה צעירה ויפה, בתו של אחד הקבלנים העשי-רים והמפורסמים בארץ, פוקד לעיתים קרובות תיירת קנדית יפהפיה. הפקד שבעבר ניהל רומן לוהט עם דוגמנית צמרת ידועה, עזב אותה לסובת הקנדית הסוערת. במשפחתו של הפקד צפויים גירושין מאחר ואשתו העשירה והיפה לא תסכים למעשיו של הפקד."

תיקון טעות

במכתבה שפורסמה בהעולם הזה (1843) על הסיכסוך המשפחתי במשפחת סולקה, הובאו כמה עובדות שעם בדיקתם הנוספת התגלו כבלתי מדוייקות.

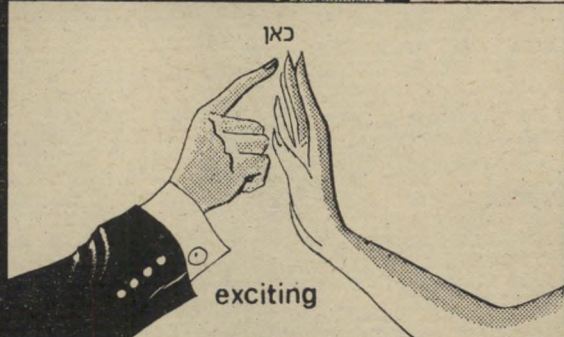
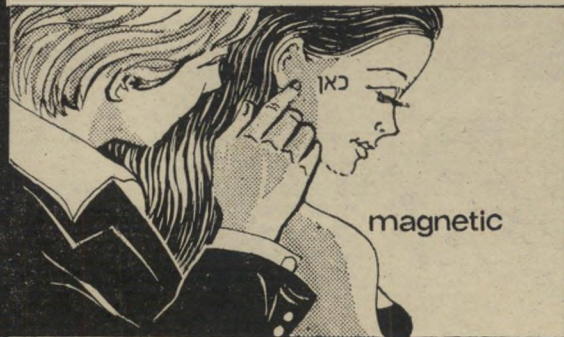
מסתבר שמר פולקה ראה את ילדיו וניפגש עימם באופן קבוע. כן מסתבר שמר פולקה שילם את דמי-המוונות עבור ילדיו, וזאת אחרי שנקבע הסכום המ-גיע ממנו.

מערכת העולם הזה מצטערת על אי-דיוקים אלה שהשתרבבו בכתיבתה.

MUSK OIL

from the

SOURCE

המעורר את היצר הפראי
BAT-SHEBA and CLEOPATRA
used MUSK OIL
to entice and conquer
MUSK OIL lingers for hours

יהודית גילור
ישראל

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלת: תל-אביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 260134 • תאריך: 136 • מען מברקי: עולמטרס • הדפוס החדש בע"מ, ת"א, רח' בן-אביגדור • המצה: גז בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה כספי בע"מ • העורך תראשי: אורי אבנרי • המריל: העולם הזה בע"מ.